

ЗВІТ

Про стан реалізації Програми розвитку і функціонування української мови у м.Запоріжжя за II квартал 2019 року

Основним пріоритетом реалізації даної Програми є галузь освіти.

З метою формування у майбутнього покоління високої громадянської свідомості, сприяння національно-патріотичному розвитку особистості, ідентифікації з державою, її історією культурою та розвитком, забезпечення відкритості освітнього процесу, розширення використання шкільних засобів масової інформації, формування інформаційного освітнього середовища шкільної освіти 24 квітня 2019 року було проведено церемонію нагородження переможців та призерів IV міського конкурсу шкільних газет та сайтів «Mediaschool – 2019» та III міського конкурсу відеороликів «З любов'ю до рідного краю». До участі у IV міському конкурсі шкільних газет та сайтів «Mediaschool – 2019» було залучено шкільні редакції та кураторів проектів, індивідуальних учасників-школярів. У конкурсах взяли участь учні 85 закладів освіти міста, що представляли близько 200 творчих робіт. За результатами конкурсів було визначено 46 найкращих робіт, авторів яких було нагороджено як переможців та призерів конкурсу. Цей проект із року в рік демонструє єдність та консолідацію зусиль суспільства заради нашої загальної для всіх мети. І цією метою є становлення та національне самоусвідомлення майбутніх поколінь та європейський вектор розвитку нашої країни;

- з метою створення належних умов для розвитку і поширення сфери функціонування української мови, виховання шанобливого ставлення до державної мови було організовано створення електронної бази матеріалів для проведення заходів з відзначення свят української мови, Дня української писемності та мови в закладах освіти міста. Відповідно до плану роботи департаменту освіти і науки Запорізької міської ради триває відбір методичних розробок, сценаріїв до свят, планів уроку; матеріали розміщуються у електронній базі «Українська писемність та мова», видано сертифікати авторам методичних розробок (лист науково-методичного центру департаменту освіти і науки Запорізької міської ради від 18.03.2019 № 03-04 /116 «Про поповнення електронної бази матеріалів «Українська писемність та мова»);

- з метою виявлення та підтримки талановитих дітей дошкільного віку м.Запоріжжя, створення умов для розвитку дитячої обдарованості; сприяння національно-патріотичному вихованню дітей, виховання любові до рідного краю, поваги до національних традицій; підвищення професійної майстерності педагогів, які реалізують варіативну частину змісту освіти у роботі з дітьми дошкільного віку 16 травня 2019 року на базі позашкільного навчального закладу «Запорізький міський палац дитячої та юнацької творчості» (директор Маринюк Л.Д.) відбувся гала-концерт III Міського таланти-шоу «Зірочки дошкілля». Нагородження відбулося за наступними номінаціями: «Візерункові зірочки» («Образотворче мистецтво» – малювання); «Співочі зірочки» («Співи» – солісти, дуети, вокальні ансамблі); «Ритмічні зірочки» («Хореографія» – бальний, класичний, народний, естрадно-спортивний танець); «Акторські зірочки» («Виразне читання» – віршовані твори). З метою сприяння національно-патріотичному вихованню дітей, виховання любові до рідного краю, поваги до національних традицій відбувся міський флешмоб «Місто моє, ти для мене єдине...», присвячений Всеукраїнському дню Вишиванки на базі

позашкільного навчального закладу «Запорізький міський палац дитячої та юнацької творчості».

Державна підсумкова атестація з української мови є обов'язковою для здобувачів всіх рівнів загальної середньої освіти. Для здобувачів повної загальної середньої освіти державна підсумкова атестація проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання. У 2019 році для участі в основній сесії зовнішнього незалежного оцінювання з української мови зареєструвалося всього по місту Запоріжжю 7846 осіб. Це випускники закладів загальної середньої освіти, учні (слухачі, студенти) закладів професійної (професійно-технічної) освіти, вищої освіти, які у 2019 році завершують здобуття повної загальної середньої освіти та випускники, які закінчили школу у попередні роки. Із зазначеної кількості осіб, зареєстрованих на ЗНО з української мови і літератури (українська мова), 3330 осіб – випускники закладів загальної середньої освіти міста.

В травні 2019 року для проведення ЗНО з української мови та літератури було створено 30 пунктів тестування на базі закладів загальної середньої, вищої та професійної (професійно-технічної) освіти. Залучено 1256 педагогічних працівників.

За результатами ЗНО 2019 року з української мови та літератури 200 балів отримала учениця Запорізької спеціалізованої школи I-III ступенів №40 з поглибленим вивченням англійської мови Запорізької міської ради Запорізької області.

За результатами III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2018/2019 навчальному році II та III місця вибороли 22 учні закладів загальної середньої освіти м. Запоріжжя.

За результатами виступу команди Запорізької області у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови і літератури у 2018/2019 н.р. I місце зайняла учениця 10 класу Запорізької суспільно-гуманітарної гімназії №27 Запорізької міської ради Запорізької області та II місце учениця 11 класу Запорізької гімназії №93 Запорізької міської ради Запорізької області.

За результатами захисту робіт II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України в 2018-2019 н.р. на секції української мови призові місця зайняли 6 учнів м. Запоріжжя: I місце – 1 учень; II місце – 4; III місце – 1. На секції української літератури призові місця вибороли 15 учнів, з яких - I місце – 3 учні, II місце – 6, III місце – 6.

Важливими заходами із реалізації Програми є заходи у галузі культури.

Аналізуючи репертуари запорізьких театрів, у тому числі муніципальних і приватних, щодо постановки україномовних вистав за творами українських авторів або зарубіжних у перекладі українською мовою, можна відзначити, що у репертуарах муніципального театру-лабораторії «Ві» та театру танцю налічується загалом 46 вистав, з них 13 за творами українських авторів або у перекладі українською мовою, що становить 28% від загальної кількості.

Одним із основних напрямків роботи комунального закладу «Кіноконцертний зал ім. О.Довженка» є популяризація вітчизняного кіно. Це провідний демонстратор у місті, який проводить показ усіх документальних та ігрових стрічок українського виробництва, прем'єрні та допрем'єрні покази українських фільмів, організовує

прес-конференції та зустрічі з творчими й знімальними групами. За звітний період відбувся показ 15 фільмів українського виробництва.

У 4-ох мистецьких школах та художній школі організовано кімнати декоративно-прикладного мистецтва, де для широкого загалу мешканців та гостей міста представлено зразки українських народних промислів.

Департаментом культури і туризму міської ради у рамках стратегії розвитку туризму «Сім на сім» створено сім промо-роліків, які транслюються українською мовою на місцевих телевізійних каналах та в Інтернет-мережі: «Запоріжжя сакральне», «Запоріжжя індустріальне», «Запоріжжя історичне», «Запоріжжя подієве», «Запоріжжя природне», «Запоріжжя козацьке», «Запоріжжя панорамне».

Ініційована департаментом культури і туризму міської ради програма «Культура – це модно!», що виходить на муніципальному каналі “Z”, транслюється виключно українською мовою.

У травні 2019 року відбулася прем'єра вистави Запорізького муніципального театру-лабораторії "Ві" "Пригода ведмедиків панда, яку розповідав один саксофоніст, який мав подружку у Франкфурті" (переклад українською).

Усі загальноміські заходи та заходи у підвідомчих Департаменту закладах культури проводяться українською мовою.

У Централізованих бібліотечних системах для дітей та дорослого населення за звітний період підготовлено та проведено тематичні заходи інформаційного, освітнього та виховного характеру: народознавчий екскурс «Полотняні послання минувшини» (до Дня вишиванки); народознавчу галявину «Недалечко червоне яєчко» (до Великодня); інформіну «Свята і вічна наша нене» (до Дня Матері); святкову мозаїку «Магія Великодня» (знайомство з традиціями Великодня); мовний колаж «Говорити українською – це модно!» (у рамках лінгвістичного проекту «Говоримо українською»); народознавчу годину «Радість Великодня»; годину пам'яті «Наша біль, наша пам'ять» (до Дня пам'яті жертв Голокосту); розробка сценаріїв "Свято до Міжнародного дня дитячої книги», «Великодні дзвони».

У запорізьких дитячих мистецьких школах проведено: концерти "Сучасні українські пісні", "Лунає музика весни", "Мій веселковий край", "Краса рідного краю"; концертні програми до Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги над нацистськими загарбниками, Дня Матері, Дня вишиванки.

У репертуарній політиці колективів мистецьких шкіл майже 40% складають твори українських митців-класиків та сучасних діячів культури.

У комунальних палацах культури ("Орбіта", "Хортицький", "Молодіжний", "Титан", "Заводський") всі творчі колективи активно впроваджують українську мову в концертних номерах різних видів мистецтв, використовують україномовний контент, а також музику українських композиторів до пісень та хореографічних номерів. За звітний період проведено близько 75 тематичних програм (концерти, святкові заходи, лекції-бесіди, круглі столи) до Дня пам'яті Чорнобильської трагедії, Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги над нацистськими загарбниками, Дня Матері, Дня вишиванки, Міжнародного дня захисту дитини, свята Трійці, Дня Конституції України.

У Централізованих бібліотечних системах для дітей та дорослого населення проведено:

1. Творчі зустрічі-презентації з письменниками Запоріжжя: вечір-знайомство з творчістю М.Білокопитава, П. Юрика, П. Ребра. Хвилинка позитиву «Здоровий

смій гріє всіх»; вечір поетичного настрою з поетом-краянином Кюрчевським М.М. «Вогонь свічі»; зустріч з поетом – початківцем, учасником АТО – Турупенком І.; презентація книги В.Терлецького «Книга сили»; тематичний день інформації «Запоріжжя літературне»; презентація виставки нових надходжень «Світ сучасної української книги».

2. Заходи з популяризації української мови, історії та культурної спадщини українського народу: оформлення добірки літератури «Дарую часточку душі» (твори запорізьких авторів з дарчими написами); читацькі діалоги «Прочитали. Хочемо розповісти» (нова українська література); день інформації «Нова книга бажає познайомитися»; огляд «Закоханий у свій рідний край» (до 80-річчя з дня народження В. Шевченка); презентація «Український бренд «Ми цим відомі в усьому світі» (вишиванка, гопак, петриківський розпис); огляд "ТОП 10 сайтів для юних читачів українською мовою" (у рамках проекту «Говоримо українською»); музичне суаре «Весна прийшла – Україна співає» (Народний вокальний ансамбль «Струмок»).

Важливою складовою реалізації Програми є робота комунальних засобів масової інформації у напрямку популяризації української мови серед жителів міста.

Дана Програма націлена на досягнення позитивної динаміки щодо збільшення україномовного продукту у місцевій пресі та на місцевих телеканалах.

Так, телеканал Z має 100% виробництва та виходу власних програм українською мовою. Це дає можливість популяризувати українську мову серед різних верств населення.

З метою підвищення культури мовлення, поновлення та розвитку мовних традицій, поширення знань щодо історії та сучасних змін, які відбулися в українській мові, виховання любові, поваги, шанобливого ставлення до неї та національної свідомості у жителів міста, КП «Муніципальна телевізійна мережа» разом з департаментом освіти та науки міської ради у 2017 році розроблено дві передачі, а саме:

- Цикл телепрограм «Говоримо українською». Інформаційно-пізнавальна програма «Говоримо українською», метою якої є закріплення знань з української мови, поширення лексичної різноманітності, вивчення мовних особливостей, повторення та опанування нововведень щодо чинного правопису української мови;

- Телевізійно-освітній проект «Територія освітніх перспектив» - це за обсягом масштабніший проект ніж перший, спрямований на всебічне висвітлення процесів розвитку сучасної освіти в Запоріжжі. Він знайомить глядача з новинками в сфері освітніх технологій та педагогічними традиціями, з сучасними тенденціями та перспективами розвитку освітньої галузі. Проект включає в себе різні підрубрики, основним завданням яких є висвітлення подій, які відбуваються у м. Запоріжжя, пов'язані з популяризацією рідної мови. Показ кращих освітніх практик серед дітей шкільного, дошкільного віку. Зокрема, це вивчення українських традицій, як у навчальних закладах так і у позашкільному житті, введення нових технологій в освітній системі та інновацій у вивченні мови.

Ще одним із проектів популяризації української мови є випуск соціальної реклами, яка буде популяризувати українську мову.

Запущено новий офіційний сайту міської влади, основним мовним модулем якого є україномовна версія сайту.

У цілому реалізація заходів Програми відіграє позитивну роль у розширенні сфери застосування української мови у місцевих, комунальних ЗМІ.

Запроваджено проведення українською мовою мітингів, урочистостей, скорбних заходів з нагоди відзначення державних свят та ювілейних дат.

У 2017 році управлінням внутрішньої політики, преси та інформації міської ради розроблено та забезпечено розміщення на постійній основі плакатів зовнішньої реклами із популяризації української мови серед жителів міста, наступного змісту: «Говорити українською – це модно. Будь в тренді»; «Говорити українською – це красиво. Будь цікавим»; «Говорити українською – це перспективно. Будь успішним».

КП «Запорізьке міське інвестиційне агентство» у 2017 році проводилась робота з операторами зовнішньої реклами та клієнтами, які розміщують рекламу на комунальних площинах щодо обов'язковості розміщення (дублювання) рекламних повідомлень державною мовою.

Районними адміністраціями постійно ведеться моніторинг рекламних засобів, проводяться візуальні дослідження щодо використання української мови в системі комунальної власності м.Запоріжжя

Згідно міської цільової програми відзначення в м.Запоріжжя державних пам'ятних дат та історичних подій на 2019 рік планується проведення на міському рівні ювілеїв видатних діячів та постатей української культури.

Заходи із реалізації Програми були здійснені також у сфері громадського транспорту.

Пунктами 2 та 8 додатку 1 Програми, передбачено наступні заходи в межах повноважень управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку міської ради: інвентаризація назв вулиць, площ, інформації на автомобільному транспорті загального користування у місті та забезпечення вживання державної мови (в усній і письмовій формі) у транспорті загального користування.

Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку міської ради відпрацьовано питання приведення у відповідність візуальної, зовнішньої інформації, трафаретів тощо, з урахуванням перейменування вулиць українською мовою.

Відповідно до розділу 4 Програми вдосконалення пасажирського транспорту в м. Запоріжжі, затвердженою рішенням міської ради від 30.06.2016 № 39, оголошення назв зупинок та інформування пасажирів щодо можливих пересадок на інші маршрути громадського транспорту забезпечується державною мовою.

Відповідно до рішення виконавчого комітету від 25.10.2016 № 658 «Про внесення змін до діючих договорів...» договори із автоперевізниками приведено у відповідність до положень Програми. Діючими договорами надання послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, укладених між виконавчим комітетом міської ради та автопідприємствами, передбачається: «Забезпечити під час роботи на маршруті оголошення зупинок та, в разі необхідності, інформування пасажирів щодо можливих пересадок на інші маршрути громадського транспорту. Інформаційно-довідкові матеріали (інструкції, оголошення, назви зупинок та схеми маршрутів, часовий регламент, тощо), які представлені у транспортному засобі, мають бути виконані державною мовою».

Рішенням виконавчого комітету міської ради від 24.06.2016 №316 «Про внесення змін до Переліку зупинок громадського автотранспорту та затвердження реєстру міських автобусних маршрутів загального користування» затверджено реєстр міських автобусних маршрутів загального користування та змінено їх назви.

За інформацією підприємств, роботу проведено, трафарети приведено у належний вид.

На нарадах із перевізниками постійно обговорюється питання приведення візуальної та зовнішньої інформації у належний стан із урахуванням «декомунізаційної політики».

Відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 24.02.2017 № 70 «Про затвердження переліку зупинок громадського транспорту на тролейбусних та трамвайних маршрутах в місті Запоріжжі» затверджено реєстр міських зупинок електротранспорту та їх назви приведено у відповідність. В межах виконання програми рухомий склад ЗКПМЕТ «Запоріжелектротранс» забезпечено україномовними бортовими позначеннями «Муніципальний транспорт м. Запоріжжя» та «українською вишиванкою», вся інформація що розміщується в транспорті виготовлена українською мовою, автоматичні інформаційні оповіщувачі працюють виключно українською мовою.

Крім цього повідомляємо що діловодство управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку ведеться виключно державною мовою як і листування з громадянами, підприємствами та організаціями.

Одними із основних виконавців програми є органи виконавчої влади та службовці органів виконавчої влади, які під час виконання своїх службових обов'язків спілкуються державною мовою.

При проведенні конкурсів на заміщення вакантних посад в виконавчих органах Запорізької міської ради забезпечується неухильне дотримання мовного законодавства. Відповідно до Наказу Голодержслужби від 29.12.2009 №406 «Про затвердження Типових професійно-кваліфікаційних характеристик посадових осіб місцевого самоврядування» кандидати на заміщення вакантних посад повинні володіти українською мовою. Відповідно до Наказу Голодержслужби від 08.07.2011 №164 іспит складається державною мовою.

У виконавчих органах міської ради ведення діловодства здійснюється державною мовою.

З метою поглиблення, удосконалення знань з української мови відділ організаційної та кадрової роботи виконкому міської ради забезпечує направлення на навчання посадових осіб місцевого самоврядування до Запорізького центру перепідготовки і підвищення кваліфікації працівників органів державної влади органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій відповідно до плану-графіку навчання, затвердженого розпорядженням голови Запорізької обласної державної адміністрації від 20.12.2018 №685.

II кварталі поточного року для посадових осіб місцевого самоврядування проведено короткостроковий семінар «Українське ділове мовлення: особливості сучасної лексичної культури».

Представниками департаменту надання адміністративних послуг та розвитку підприємництва постійно ведеться роз'яснювальна робота з суб'єктами

господарювання щодо необхідності домінування української мови у своїй діяльності та пропонується використовувати державну мову при наданні споживачам інформації про товари і послуги.

Районними адміністраціями Запорізької міської ради у рамках виконання Програми проведено ряд заходів, зокрема:

1) Постійно проводиться інвентаризація назв вулиць, надано пропозиції до департаменту житлово-комунального господарства міської ради для подальшої роботи;

2) Проводиться роз'яснювальна робота із суб'єктами господарювання щодо можливості присвоєння україномовних назв магазинам, приміщенням, об'єктам громадського харчування та ресторанного господарства;

3) Працівники районних адміністрацій приймають участь у короткострокових семінарах підвищення кваліфікації з напрямку «Ділова українська мова».

12 липня 2019 року з посадовими особами районної адміністрації міської ради по Комунарському району проведено апаратне навчання за темою «Ділова українська мова».